

№37 (4 червня 2015)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА

ЗМІСТ

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА.....	1
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА І ОБОРОНА.....	2
ЕКОНОМІКА.....	3
ЕНЕРГЕТИКА.....	4
ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА.....	5
СОЦІОЛОГІЯ.....	6
ПОДІЇ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА.....	7

ЗМІНИ ДО КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ У ЧАСТИНІ ПРАВОСУДДЯ МОЖУТЬ ЗРОБИТИ СУДОВУ ВЛАДУ ЕФЕКТИВНІШОЮ

Зміни до Конституції України у частині правосуддя внесені. Там звичайно є положення, які зроблять судову владу ефективнішою. Наприклад, усунений політичний вплив на суддів: Верховна Рада більше не призначатиме їх і не звільнятиме. Для цього передбачений спеціальний орган — Вища рада правосуддя, і це не просто перейменована Вища рада юстиції. Це орган з дуже широкими і важливими повноваженнями. Президент як і раніше підписуватиме указ про призначення суддів — це дань Венеційській комісії, яка постійно пропонувала залишити главу держави в судовій системі. Майже у всіх країнах президент або монарх виконує цю церемоніальну функцію — легалізує призначення на посаду судді. Важливо тепер вирішити питання, що робити, якщо Вища рада правосуддя подала кандидатури, а президент їх не схвалює.

У реформі позитивне ще й те, що Конституційний суд виведений із системи правосуддя. Це правильно, він ніколи не виносив рішення, захищаючи ті чи інші права. Він стоїть на варті цілісності Основного Закону, робить висновки на відповідність Конституції законів, актів і так далі.

Верховного суду. Він повинен стати органом правосуддя, а не найвищим касаційним органом.

Повна версія [тексту](#)

Науковий консультант
Центру Разумкова
з правових питань Віктор МУСІЯКА

Головна проблема зараз — знову ухвалити Закон «Про судоустрій і статус суддів». Цей закон ухвалили до внесення змін до Конституції. Тобто на момент прийняття він суперечив Основному Закону. Суперечить і сьогодні, тому що зміни до Конституції ще не набрали чинності. Тепер немає іншого виходу, окрім як переголосувати цей закон, інакше його можна буде визнати неконституційним.

Окрім цього, має бути закріплена триступенева судова система з чітко визначеною структурою

ПУТІН ПОМИЛУВАВ САВЧЕНКО ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ДОБИТИСЯ СКАСУВАННЯ САНКЦІЙ ПРОТИ РОСІЇ

Рішення Президента РФ Володимира Путіна помилювати незаконно засуджену до 22 років колонії українську льотчицю Надію Савченко було викликане спробою добитися пом'якшення санкцій Заходу проти Росії. Саме тому він мотивував це рішення виконанням Росією міжнародних зобов'язань, не пов'язуючи його з мінським процесом або взагалі з російсько-українським конфліктом.

Щодо пропозиції Савченко про прямі переговори Києва з ватажками ДНР і ЛНР, то тут зайве повторювати, що такі переговори — це те, чого хоче

Росія. А крім того, з ними немає сенсу говорити, оскільки вони не є самостійними ні у своїх думках, ні у своїх рішеннях. Тому не можна говорити ні про дозволеність, ні про користь таких переговорів.

Повна версія [тексту](#)

Заступник генерального директора —
директор політико-правових програм
Центру Разумкова
Юрій ЯКИМЕНКО

«ЧОРНА БУХГАЛТЕРІЯ» ПАРТІЇ РЕГІОНІВ, ОЧЕВИДНО, МАЄ ПРОДОВЖЕННЯ

Вочевидь, ми можемо говорити про те, що опублікована ще не вся інформація стосовно «чорної бухгалтерії» Партії регіонів. Тобто ми говоримо, що є часткові її складові, які знаходяться в різних руках. Дуже важливим є питання, наскільки ця інформація автентична і який її статус. Та частина, яка наразі знаходиться в НАБУ, — це вже предмет їхнього розслідування, вони вже правовим шляхом повинні будуть досліджувати достовірність цієї інформації. Що стосується інформації, яка була опублікована журналістом, то тут ще будуть питання.

Якщо у правовому процедурному порядку буде встановлена автентичність цієї інформації, то тоді вже можна буде робити висновки стосовно людей, чиї прізвища там фігурують. Що стосується матеріалів, які опубліковані у ЗМІ як розслідування журналістів, то вони поки що радше є матеріалом, який впливає на політичну складову, на громадську

думку відносно тих чи інших політичних сил. Тут є елемент того, що якась частина інформації була розголошена, а інша її частина — чомусь ні. Чому така вибірковість і з чим вона пов'язана — це теж питання.

На цьому фоні, звичайно, політичні сили, які позиціонують себе як нові антикорупційні, або ж окремі політики, які цим займаються, вочевидь, виглядатимуть краще й отримають для себе якісь додаткові політичні дивіденди. Поки що іншого застосування цим матеріалам, окрім публічно-політичного, іміджевого, я не бачу. Проте це не означає, що цей процес не може отримати юридичне продовження через розслідування, яке веде НАБУ.

Повна версія [тексту](#)

Заступник генерального директора —
директор політико-правових програм
Центру Разумкова Юрій ЯКИМЕНКО

ПРИЧИНИ АКТИВІЗАЦІЇ БОЙОВИХ ДІЙ В ЗОНІ АТО

Активізація бойових дій в зоні АТО може бути пов'язана з багатьма внутрішніми та зовнішніми чинниками: бажання Росії вийти з-під санкцій, змусити Україну піти на принципові для Кремля поступки, підтримка "бойового духу" в лавах бандформувань тощо (йдеться саме про активізацію, а не про саму політику Кремля).

По-перше, продовжуючи безперервні обстріли, що часом загострюється, Путін хоче показати Заходу, що від нього мало що залежить, що обстріли ведуть сили, керовані "самостійними" лідерами "лнр/днр".

По-друге, активізація може бути пов'язана зі спробами тримати Україну в напрузі, спровокувати дестабілізацію всередині країни і таким чином змусити її піти на поступки під час чергових турів переговорів.

І останній, найбільш небажаний для України чинник. Активізуючи дії на Донбасі, Росія таким чином готується на випадок ескалації протистояння до рівня повномасштабного конфлікту (одна лише

вірогідність такого сценарію, на думку Кремля, повинна змусити Україну капітулювати).

Багато експертів такий варіант відкидають як нереальний з однієї лише причини – Росія побоюється потрапити під посилені санкції. А якщо залучення російських військ станеться на прохання "законно обраної" влади Донбасу (аналогія – введення військ до Сирії на прохання Асада)? Чи не тому Кремль так наполягає на виборах, на амністії? І не важливо, що результати виборів не будуть визнані ніким, окрім Москви. Хто перешкодив Росії укласти військовий союз з невизнаною Південною Осетією і розгорнути там військову базу?

Повна версія [тексту](#)

Директор військових програм
Центру Разумкова
Микола СУНГУРОВСЬКИЙ

ЗУСТРІЧ «НОРМАНДСЬКОЇ ЧЕТВІРКИ» ВПЛИНЕ НА РОЗГЛЯД УКРАЇНСЬКОГО ПИТАННЯ НА САМІТІ НАТО

Зустріч лідерів «нормандської четвірки» перед самітом НАТО зможе вплинути на розгляд українського питання країнами-членами Альянсу.

Президент Росії Володимир Путін під час зустрічі в нормандському форматі ніяк не зможе перешкодити розгляду українського питання на саміті НАТО, адже позиція західних партнерів України досить міцна. Адже російська агресія є однією з ключових загроз для Євросоюзу. Вона стоїть на другому місці після кризи, пов'язаної з напливом мігрантів. Оскільки питання вирішується в рамках нормандського формату, то напередодні саміту НАТО країни хочуть

зібратися, аби виразити свої позиції, перед тим, як їх озвучити на цьому саміті.

Також не варто очікувати від майбутнього саміту НАТО пропозицій для України стосовно перспективи членства в Альянсі, але без допомоги країну не залишать. Досить багато вже зроблено, підписані договори про співпрацю, зокрема і у військово-технічній сфері.

Повна версія [тексту](#)

Директор військових програм Центру Разумкова
Микола СУНГУРОВСЬКИЙ

РОСІЯ НАВЯРЯД ЧИ НАВАЖИТЬСЯ НА ВІДКРИТІ ВІЙСЬКОВІ ДІЇ ПРОТИ НАТО

З розширенням на Схід НАТО демонструє Росії свій потужний оборонний потенціал, а тому Кремль навряд чи зважиться на відкриті військові дії проти Альянсу.

Такі дії НАТО є реакцією на зростання агресивності Росії. На жаль, це відбувається не настільки швидко, як саме НАТО хотіло б. На самому початку російської агресії офіційні особи визнали, що Альянс виявився неготовим до такого. У міру мобілізації сил і ресурсів помітно змінюється риторика. Я б не сказав, що загроза зникає. Але Росія бачить, що оборонний потенціал імовірного супротивника вищий, ніж її наступальний, і навряд чи вдасться до відкритих дій.

Проте складно сказати, наскільки НАТО може підсилити свої позиції. Це залежить не лише від наявності сил і засобів. Радше від політичної волі. У США і провідних країнах Європи відбуваються передвиборні кампанії і негативні процеси, пов'язані з міграцією і переглядом членства у ЄС. Тобто дуже великий комплекс чинників, які не дозволяють сказати, на що готове НАТО. Поки Альянс показує, що виставив застрел.

Повна версія [тексту](#)

Директор військових програм Центру Разумкова
Микола СУНГУРОВСЬКИЙ

ВІЙНА НА ДОНБАСІ. ЩО ВВАЖАТИ ПЕРЕМОГОЮ?

Раніше досягнення перемоги полягало у захопленні столиці ворожої держави і документальному оформленні завершення війни — підписанні акту про воєнну капітуляцію.

Україна вже третій рік поспіль перебуває у стані гібридної війни, яку назвали антитерористичною операцією. Війна не може тривати вічно, а тому доцільно було б визначитися стосовно того, що вважати фактом нашої перемоги як рубежу між війною і миром.

Найшвидше відновлення територіальної цілісності є очевидною і найпростішою відповіддю на це складне питання. Саме такий варіант пропонує наша влада,

однак подібний сценарій є не лише малоімовірним, але й містить у собі серйозну загрозу «піррової» перемоги.

Чому малоімовірним? Насамперед це стосується території Кримського півострова. Це зовсім не означає, що ми повинні змиритися з незаконною анексією, але визначення будь-яких часових рамок — як надто швидких, так і відтермінованих — можуть зашкодити реалізації стратегії (якби така й була) досягнення цілі.

У чому полягають загрози неправильного визначення перемоги? Якщо найшвидше відновлення територіальної цілісності на сході України визначити як самоціль, то її можна досягнути шляхом повного виконання

української частини зобов'язань згідно з Мінськими домовленостями. Москва і Берлін з Парижем нам радо в цьому допоможуть. Я не виключаю, що кремлівські куратори можуть примусити Захарченка з Плотницьким підняти українські прапори і відрепортувати про

Співдиректор програм
зовнішньої політики та міжнародної
безпеки Центру Разумкова
Олексій МЕЛЬНИК

входження ОРДЛО до складу України — з особливим, звичайно, статусом. У цьому випадку, впевнений, Москва матиме більше підстав для грандіозного переможного салюту, ніж Київ. Чи принесе така «перемога» реальний мир в Україну?

Очевидно, що ця війна надовго. Саме тому варто замислитися про стратегію виживання і розвитку в умовах війни, досягнення проміжних цілей, які дозволять Україні вистояти, а також уникнути поразки, зокрема через намагання досягнути нереалістичних цілей якнайшвидше.

Повна версія [тексту](#)

СТРАТЕГІЧНИЙ ОБОРОННИЙ БЮЛЕТЕНЬ МАЄ СТАТИ ОСНОВОЮ ДЛЯ РЕФОРМИ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ

Для реформування оборонної сфери в Україні згідно зі стандартами НАТО до 2020 року і досягнення вступу нашої країни до цього військового альянсу, нам потрібно повністю реалізувати завдання, поставлені в Стратегічному оборонному бюлетені. Він повинен бути впроваджений у державну програму розвитку Збройних сил України, а також у низку інших програм, пов'язаних з формуванням озброєння армії та інших секторів безпеки країни.

Головна цінність Стратегічного оборонного бюлетеня у тому, що в цьому документі чітко сформовані цілі реформування військової галузі, прописані витрати, визначена відповідальність і терміни виконання поставлених завдань. Реформувати галузь без затвердженої стратегії — це як будувати будинок без проекту.

Повна версія [тексту](#)

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Олексій МЕЛЬНИК

УСІМА СВОЇМИ ДІЯМИ РОСІЯ ДЕМОНСТРУЄ ГОТОВНІСТЬ ЗАСТОСОВУВАТИ СИЛУ

Упродовж останніх місяців зросла ймовірність відкритого застосування Росією збройних сил проти її сусідів, оскільки безпекова стабільність у регіоні порушена.

Є два класичні фактори, які сприяють стабільності: наявність сил стримування у супротивників і

так звані «інструменти довіри», зокрема міжнародні угоди, програми роззброєння та обмеження стосовно ядерних озброєння. Якщо паритет сил стримування є, і навіть Захід у цьому сенсі є сильнішим, то з довірою є проблеми. Росія вийшла з кількох безпекових договорів і всіма діями демонструє бажання застосовувати силу.

Найбільш імовірним сценарієм ескалації біля російських кордонів є так званий варіант «втрати контролю». Це коли численні прольоти літаків над територією держав-членів НАТО, зближення військових кораблів, зокрема у зоні Сирійської кризи, можуть одного разу привести до незапланованого інциденту. Один із прикладів — російський літак, збитий восени минулого року в небі над Туреччиною. Чи це станеться на Донбасі, чи в країнах Балтії, чи на польському або румунському кордоні — це лише питання часу.

Повна версія [тексту](#)

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Олексій МЕЛЬНИК

Економіка

РЕФОРМИ МОЖУТЬ БУТИ УСПІШНИМИ, ЯКЩО НАСЕЛЕННЯ ЇХ РОЗУМІЄ І ПІДТРИМУЄ

Зараз є реальний ризик, що заборгованість населення за житлово-комунальні послуги зростатиме. Оскільки тарифи займають непропорційно високу частку у структурі витрат населення. Це є свідченням того, що в політиці доходів уряду існують дуже великі проблеми. Зростання боргів загрожує тим, що замість покращення фінансового стану сектору енергетики, може відбутися його погіршення.

Якщо говорити про систему субсидій, то вона вибудована за неправильною логікою. Система субсидій може працювати, коли вона стосується невеликої частки населення, нехай 5-10%. Але коли більшість населення потрапляє у ситуацію, коли неспроможна платити за житлово-комунальні послуги, це означає, що є системна проблема, яку треба вирішувати іншими засобами — шляхом корекції рівня доходів населення.

Рішення ситуації має бути комплексним. Мають бути вибудовані правильні цінові пропорції. Взагалі-то рівень цін в економіці має менше значення, ніж їхні правильні пропорції. Лише тоді економіка працює.

Будь-які реформи можуть відбуватися успішно, коли вони зрозумілі населенню і підтримуються ним. Адже вони мають якраз охопити широкі верстви населення.

Повна версія [тексту](#)

Науковий консультант
Центру Разумкова
з економічних питань
Володимир СІДЕНКО

ПРІОРИТЕТ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ В ПОЛІТИЦІ СТІЙКОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Нинішні дискусії стосовно Brexit мають переважно песимістичний характер і стосуються ймовірних втрат від «розлучення» Великої Британії та ЄС.

Центр Разумкова раніше вже звертався до аналізу особливостей економіки Великої Британії. У наведеної тут статті розглянуті складові економічного зростання Великої Британії, базовані на глобальному зміцненні інвестиційної позиції країни. Визначено місце Великої Британії у системі міжнародних економічних відносин та її роль у ЄС шляхом порівняльного аналізу низки макроекономічних показників та складових зовнішньоекономічної діяльності, чинники та складові подальшого залучення міжнародних

фінансових ресурсів, що у перспективі позитивно позначиться на інвестиційній привабливості країни і забезпеченні стійкого економічного зростання та розвитку країни.

Хоча ця стаття була опублікована наприкінці 2014р. в одному з центральних наукових журналів, проте головні тези та аргументи лишаються цілком актуальними.

Повний текст статті: К.Маркевич, В.Юрчишин. Пріоритет інвестиційної привабливості в політиці стійкого економічного зростання Великої Британії. – Міжнародна економічна політика, 2014, №21 (2), с.52-77.

Експерт економічних програм
Центру Разумкова
Катерина МАРКЕВИЧ

Директор економічних програм
Центру Разумкова
Василь ЮРЧИШИН

НАЙБЛИЖЧИМ ЧАСОМ НЕ ВАРТО ОЧІКУВАТИ РІЗКИХ ЗМІН КУРСУ ГРИВНІ

Найближчим часом навряд чи можна очікувати яких-небудь кардинальних змін курсу гривні. Тобто зараз помітна певна «консервація» ситуації. Вона може розглядатися і з позитивних, і з негативних сторін.

Позитивна сторона такої «консервації» полягає у тому, що в найближчих кілька місяців не передбачається погіршення економічної ситуації, навіть навпаки — вона може покращитися, особливо враховуючи сприятливі погодні умови для майбутнього врожаю. Негативна сторона цього — те, що сьогодні не можна говорити про активізацію реформування, тобто чинники зміцнення гривні відсутні.

Таке коливання на рівні нинішнього значення триватиме десь до першої половини серпня.

Негативно вплинути на ситуацію з курсом валют може загострення російської агресії на сході України. З іншого боку, якщо українська влада почне процес реформування, готуватиметься до прозорих приватизаційних конкурсів, то це залучатиме інвесторів, а також призведе до збільшення валютних надходжень і зміцнення гривні.

Повна версія тексту

Директор економічних програм
Центру Разумкова Василь ЮРЧИШИН

ЗНИЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ СТАВКИ СВІДЧИТЬ ПРО ТЕ, ЩО РИЗИКИ ІНФЛЯЦІЇ ЗМЕНШУЮТЬСЯ

Нещодавно Національним банком було прийняте рішення знизити облікову ставку з 18% до 16,5%. Безпосередньо це зниження мало що дасть економіці. Це радше демонстрація того, що Центральний банк вважає економічну ситуацію в Україні такою, що покращується і зміцнюється, і відтак подає комерційним банкам сигнал, що тенденція до зниження облікової ставки й очікування зниження ставок комерційних банків буде продовжуватися. Тобто це може вплинути, та й то незначним чином, на міжбанківське короткострокове кредитування, але аж ніяк не на кредитування економіки.

Відтак це може мати опосередкований вплив на економіку. Добре, що такі дуже обережні кроки

відбуваються, але надавати цьому великого значення ще зарано.

Не можна точно сказати, якою саме має бути облікова ставка в Україні. Але для прикладу, у розвинутих країнах в умовах, коли потрібно було прискорити економічне зростання, використовували політику нульової процентної ставки. Тобто якщо Центральний банк очікує, що в цьому році інфляція буде 12%, то приблизно на такому ж рівні треба тримати облікову ставку. Така політика розглядається як стимулюючий фактор для економіки.

Повна версія тексту

Директор економічних програм
Центру Разумкова Василь ЮРЧИШИН

Енергетика

НОВА ТАРИФНА ПОЛІТИКА ЗМЕНШИТЬ ЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ ВІД ВУГІЛЛЯ З ДОНБАСУ І РОСІЇ

29 квітня Національна комісія, що здійснює регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг, затвердила новий порядок формування прогнозованої оптово-роздрібною ціни на електроенергію, що передбачає визначення ціни вугілля, яке має визначальну частку у складі ціни електрики, на основі європейського індексу API2 (вартість вугілля в порту Роттердама).

Впровадження індикативного підходу при формуванні ціни на електроенергію — це принциповий прорив, хоча і тимчасовий захід, доцільний на період, поки не сформувався ринок.

Ця формула дозволяє знизити політичні спекуляції, прибрати вплив політиків на ціноутворення. Формула дозволить Україні застосувати сценарій Б, якщо окуповані території відмовляться постачати

антрацитове вугілля. Тоді ми зможемо за ціновими характеристиками дати стимул трейдерам купувати вугілля газової групи на міжнародних ринках і збільшувати обсяг вугілля марки Г на території України. В Україні є значний профіцит потужностей саме газових блоків ТЕС, вони не завантажені, і їх можна використовувати. Ця тарифна політика, якщо її доопрацювати, дозволить мінімізувати залежність від такого ризикованого джерела як ЛНР-ДНР, а також від Росії.

Повна версія [тексту](#)

Директор енергетичних програм
Центру Разумкова
Володимир ОМЕЛЬЧЕНКО

Зовнішня політика

«БРЕКЗИТ» ЗАГРОЖУЄ ЩЕ БІЛЬШЕ ПОСЛАБИТИ ЄДНІСТЬ ЄС СТОСОВНО САНКЦІЙ ПРОТИ РОСІЇ

Однозначно можна сказати, що «Брекзит» не є доброю новиною для України.

Хоча коли вести мову про перспективи запровадження безвізового режиму для України, то я не думаю, що останні новини з Британії загальмують цей процес. Якщо, звісно, гору не візьмуть популістські заяви. Ті, хто знає, що стоїть за безвізовим режимом, розуміють, що це не має ніякого стосунку до тих проблем, від яких зараз найбільше страждає Євросоюз: «безвіз» не загрожує ані потоком нелегальних мігрантів, ані потоком робочої сили з України.

Головний негативний наслідок для України — це подальше «розкручування» теми євроскептицизму. Ми вже й так бачимо певне розчарування серед

громадян порівняно зі сподіваннями ще рік-два тому, оскільки не виправдалися очікування на швидкі позитивні зміни, зокрема стосовно запровадження безвізового режиму.

Думаю, зараз з'являється величезний простір для роботи російської пропаганди з українським суспільством.

Те, що, на мій погляд, практично очевидно: подальші рішення стосовно продовження санкцій ЄС проти Росії навряд чи будуть позитивними для України. Насамперед через те, що підірвана і без того хитка єдність у Євросоюзі.

Повна версія [тексту](#)

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Олексій МЕЛЬНИК

ЯК БРИТАНСЬКИЙ РЕФЕРЕНДУМ ВПЛИНЕ НА УКРАЇНУ

Хоча референдум стосовно виходу Британії з ЄС має рекомендаційний характер, все говорить про те, що це таки станеться.

Головний наслідок як для Британії, так і для країн Європи, зокрема країн колишнього СРСР — це зростання складності і непередбачуваності міжнародної політики та економіки.

Стосовно того, що ніби через Британію українська проблематика відійде на другий план, то переживати про це не варто — насправді втрачати нам немає чого. Ми вже досить давно маємо ситуацію, коли значна частина європейських еліт бажає швидше відновити економічні відносини з Росією, а Росія, своєю чергою, активно лобіює зняття санкцій. Тож гірше не буде.

До того ж є очевидним, що навіть за такої складної ситуації всередині ЄС основні держави-члени і та сама Британія не будуть миритися із розширенням російської агресії, якщо Кремль на це наважиться.

І є ще один момент — внутрішньополітичні процеси і нестабільність у європейських країнах. Власне, одна з причин такого результату референдуму — невдоволення значної частини населення політичними елітами, що пояснює також відносні успіхи європейських популістів як з правих, так і з лівих партій. І в цьому сенсі треба особливо уважно придивлятися до Франції, де зараз відбуваються значні соціальні акції протесту, є невдоволення урядом і так само зростає популярність правих. Сповільнення економічного зростання внаслідок втрати Британії може розпалити незадоволення урядами та праві настрої і в інших країнах ЄС.

Повна версія [тексту](#)

Експерт програм зовнішньої
політики і міжнародної безпеки
Центру Разумкова Максим БУГРІЙ

ПРО БЕЗВІЗОВИЙ РЕЖИМ І УКРАЇНСЬКУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЮ

Перенесення рішення з приводу візового питання — сигнал негативний для Києва, але цілком зрозумілий. Глобальна міграційна криза в Європі стала для країн ЄС проблемою №1 і введення безвізового режиму — вкрай чутлива і небезпечна тема, яка не всіма європейськими лідерами сприймається з натхненням і зовсім не додасть їм внутрішньополітичної популярності на тлі зростання антиміграційних настроїв у європейському суспільстві.

Переговорний процес у рамках Плану дій з візової лібералізації стартував у 2010р. і ідея безвізового режиму з ЄС стала, з одного боку, символом і мотивом курсу євроінтеграції України, з іншого — (що важливо!) засобом Брюсселя для примусу київської влади до реформ, необхідних насамперед самій Україні.

Безперечно, дуже важливим є скасування віз для розширення і спрощення бізнес-контактів, культурних, наукових, студентських і інших обмінів, міжособових зв'язків і т.д. Зрештою, для зміцнення євро-симпатій в українському суспільстві.

Небезпека ситуації, з одного боку, полягає у масовій ретрансляції розчарування: «ЄС кинув Україну. Україна не потрібна ЄС». З іншого боку — в активізації проросійських противників європейського вибору України, чия аргументація цілком «проста і дохідлива». Ось вам євроінтеграція — безвізовий режим відклали, саміт Україна-ЄС перенесли, Угода про асоціацію «зависла» після голландського референдуму. Ось вам євроінтеграція — ви цього хотіли?

Але очевидно й інше. Локальні проблеми і труднощі — не мотив і не привід для того, щоб ставити під сумнів цивілізаційний вибір країни.

Безвізовий режим — не самоціль і не кінцевий пункт руху до ЄС, це швидше один із інструментів, який працює виключно вкупі з внутрішніми трансформаціями, а скасування віз не єдиний і зовсім не

головний індикатор ефективності євроінтеграційного курсу України.

Повна версія

[тексту](#)

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова

ЯК СПІВІСНУВАТИ З РОСІЄЮ?

За два роки російської агресії сформувалася і затвердилася нова політико-ідеологічна реальність у відносинах Києва і Москви. Відбулися тектонічні, довгострокові зміни — де-факто, знищена договірно-правова база, зруйновані міждержавні інституції, демонтовані торговельні механізми. Україна отримала безпрецедентний травматичний досвід, і виникло глибинне (у масштабах поколінь) відчуження між народами України і Росії.

Очевидною є потреба і необхідність створення концептуально нової моделі співіснування з нинішньою Росією, яка відображала б сучасні реалії, визначала би перспективи взаємин Києва і Москви і враховувала позиції західних країн-партнерів.

Йдеться про середньострокову стратегію на російському напрямі.

При цьому важливо розуміти, що вибудовувати нову систему стосунків доводиться не з якоюсь далекою і незначною для нас державою, а з країною, з якою Україна мала (і має) численні економічні, культурні, міждержавні й історичні зв'язки, найбільший загальний сухопутний кордон (близько 2 тис. км.), який до того ж за 2015р. перетнули (туди і назад) більше 7,5 млн. людей. (Це приблизно удвічі менше в порівнянні з 2014р., але все-таки).

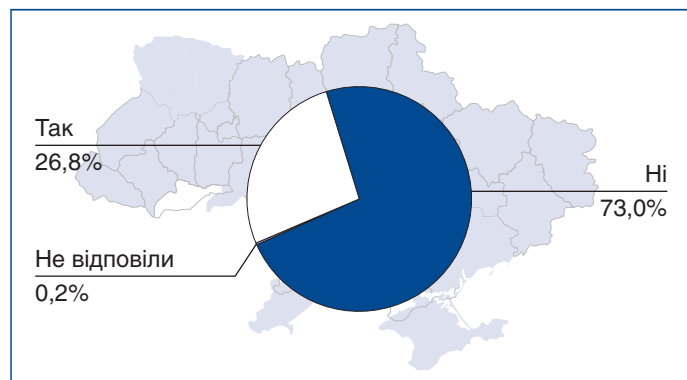
Повна версія [тексту](#)

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Михайло ПАШКОВ

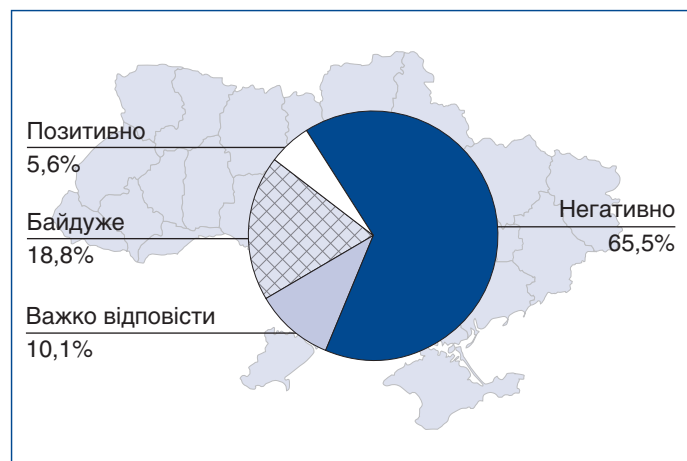
Соціологія

Дослідження проводилося 22-26 квітня 2016р. в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей. Опитано 2 018 респондента віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

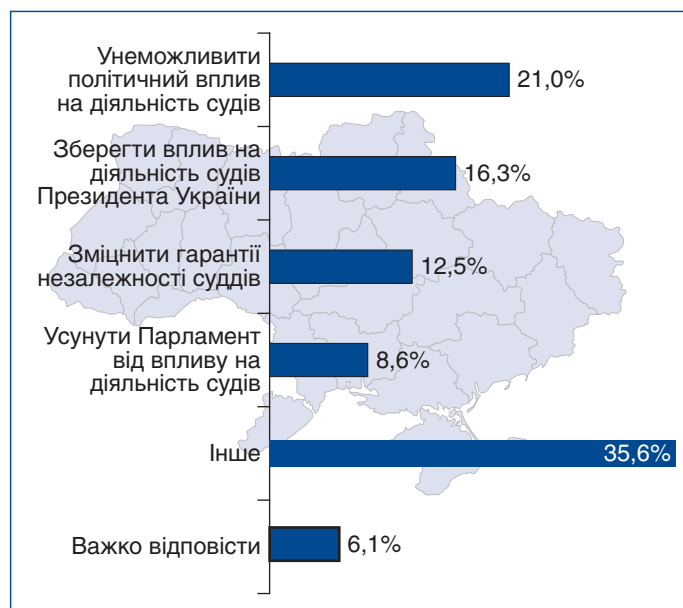
Чи знаєте Ви, що Верховна Рада України попередньо схвалила проект Закону України “Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)”?
% опитаних

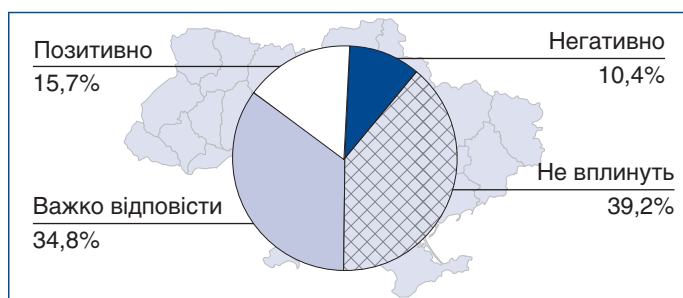
Як Ви ставитеся до існуючої системи судустрою в Україні?
% опитаних

Якою є мета ініціаторів внесення змін до Конституції України?
% опитаних

Як саме вплинуть зміни до Конституції України на діяльність судів?
% опитаних

КРУГЛИЙ СТІЛ «РЕФОРМА КОНСТИТУЦІЙНИХ ЗАСАД СУДОВОЇ ВЛАДИ, ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ: ПОТОЧНИЙ РЕЗУЛЬТАТ І ОЧІКУВАНІ ПЕРСПЕКТИВИ»

22 червня 2016р. Центр Разумкова провів Круглий стіл «Реформа конституційних засад судової влади, прав і свобод людини: поточний результат і очікувані перспективи».

Круглий стіл проводився у рамках проекту «Конституційний процес в Україні: удосконалення засад правосуддя, прав, свобод і обов'язків людини і громадянина», здійсненого за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Проекту «Справедливе правосуддя» та Представництва Фонду Ганса Зайделя в Україні.

До участі в дискусії були запрошені представники законодавчої та виконавчої влади, науковці, незалежні експерти, а також представники посольств та міжнародних організацій.

[Інформаційно-аналітичні матеріали](#) до Круглого столу

ПРОЕКТ «ІДЕНТИЧНІСТЬ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ЗМІН, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТІ»

Центр Разумкова здійснює дослідження ідентичності громадян України починаючи з 2005р. Дослідження, які проводилися в період 2005-2009рр. в Україні та окремих її регіонах, зокрема в АР Крим, виявили низку особливостей ідентичності громадян України.

У проекті оприлюдненому 7 червня 2016р. описуються ідентичність громадян України: зміни, тенденції, регіональні особливості; особливості деяких аспектів ідентичності жителів областей різних регіонів України; особливості ідентичності окремих мовних груп; особливості ідентичності громадян, причетних до збройного опору російській агресії та стан інтеграції тимчасово переміщених осіб.

У рамках проекту також було проведено загальнонаціональне соціологічне опитування.

[Читати](#) дослідження

АНАЛІТИЧНА ДОПОВІДЬ «ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ЕНЕРГЕТИЧНИХ РИНКАХ: ДОСВІД ЄС ТА УКРАЇНИ»

Аналітична доповідь Центру Разумкова, виконана експертом економічних програм Катериною Маркевич і директором енергетичних програм Володимиром Омельченком, містить аналіз сучасних тенденцій розвитку систем ціноутворення в

міжнародній торгівлі природним газом і електроенергією. Крім того, тут окреслені особливості формування тарифів на енергоресурси на внутрішніх ринках країн ЄС та України, а також визначено пріоритети та головні напрями вдосконалення цінової політики для ринків природного газу та електроенергії на засадах адаптації вітчизняного законодавства до європейського у рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства.

[Читати весь текст](#) аналітичної доповіді

ЗУСТРІЧ З ПРЕДСТАВНИКОМ ЦЕНТРУ МІЖНАРОДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПАРИЖСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

31 травня 2016р. співдиректор програм з питань зовнішньої політики і міжнародної безпеки

М.Пашков зустрівся в Центрі Разумкова з представником Центру міжнародних досліджень, професором Парижського університету Анной де Тінге. Співрозмовники обговорили розвиток ситуації у двосторонніх відносинах, внутрішньополітичні процеси в Україні.

Головною темою бесіди була ситуація на Донбасі, стан виконання мінських домовленостей, перспективи врегулювання в цілому російсько-українського конфлікту.

ФАХОВА ДИСКУСІЯ «РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ КОНФЛІКТ У КОНТЕКСТІ ВНУТРІШНЬОПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В РФ І УКРАЇНІ»

9 червня в Центрі Разумкова за участі Посольства США відбулась фахова дискусія «Російсько-український конфлікт в контексті внутрішньополітичних процесів в РФ і Україні». Зі вступним словом виступив відомий політолог, історик, професор Ратгерського університету (США) Олександр Мотиль.

У дискусії взяли участь експерти Центру Разумкова О.Мельник, М.Пашков, М.Сунгуровський, В.Замятін, а також представники ряду провідних дослідницьких структур — М.Розумний (НІСД), М.Гончар (Фонд «Стратегія XXI»), В.Фесенко (Центр «Пента»), В.Мартинюк (УНЦПД), О.Белоколот («Майдан закордонних справ»).

Під час дискусії обговорювалися проблеми врегулювання ситуації на Донбасі, хід переговорного процесу в рамках Мінських домовленостей, позиції і інтереси України, РФ і країн Заходу. Обговорювалася проблематика і перспективи відносин Києва і Москви, України і Заходу (у т.ч. євроінтеграційний курс України).

Окрему увагу учасники дискусії присвятили темі окупованих територій Донбасу, перспективам і можливостям їх реінтеграції в Україну. Попри відмінності у підходах і оцінках, учасники дискусії погодилися з тим, що в цій ситуації вирішальне значення мають темпи і результати внутрішніх реформ в Україні, рівень її спроможності вирішувати внутрішні проблеми і ефективно відповідати на зовнішні виклики.

УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЇ СЕРА ТА АДМІНІСТРАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА РУМУНІЇ

Експерт програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Максим Бугрій взяв участь у заходах конференції «Безпекове лідерство Румунії у південно-східній Європі», організованій аналітичним центром СЕРА, м. Вашингтон та Адміністрацією Президента Румунії 2-3 червня 2016р.

Учасники конференції обговорили низку питань, пов'язаних з викликами та загрозами для регіональної безпеки з огляду на незаконну анексію Росією Криму та підтримку збройного конфлікту на Донбасі. У своєму виступі пан Бугрій наголосив на викликах для безпеки торговельних морських потоків на Чорному морі та необхідності розвитку регіонального безпекового партнерства Румунії та інших регіональних держав-членів НАТО з Україною.

Однією з центральних тем дискусії було питання злагоди і безпекового стратегічного бачення у державах-членах НАТО та ЄС. Також була приділена значна увага питанню трансатлантичної солідарності та ролі стратегічного партнерства Румунії та Польщі у Чорноморському регіоні.

ЛЕКЦІЯ ДЛЯ СЛУХАЧІВ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ОБОРОНИ ШВЕЦІЇ

9 червня 2016р. співдиректор програм з питань зовнішньої політики та міжнародної безпеки О.Мельник виступив перед слухачами Національного університету оборони Швеції з лекцією на тему «Особливості застосування Збройних сил у антитерористичній операції». Головні аспекти, яким була приділена увага у змісті доповіді та наступній дискусії, стосувалися нормативно-правового врегулювання застосування військових підрозділів для виконання завдань у форматі АТО, військово-політичних факторів, що впливають на виконання бойових завдань українськими військовими.

Текст лекції «Особливості застосування Збройних сил у антитерористичній операції»

УЧАСТЬ У ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУХАННЯХ З ПРИВОДУ СТРАТЕГІЇ РЕІНТЕГРАЦІЇ КРИМУ

15 червня 2016р. співдиректор програм зовнішньої політики і міжнародної безпеки Центру Разумкова Михайло Пашков взяв участь у парламентських слуханнях «Стратегія реінтеграції в Україну тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь: проблемні питання, шляхи, методи та спроби».

УЧАСТЬ У КРУГЛОМУ СТОЛІ «ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ: ТЕОРІЯ, ДОСВІД, ПРАКТИКА»

17 червня 2016 р. Комітетом Верховної Ради з питань науки і освіти було проведено Круглий стіл на тему: «Формування духовної безпеки української нації: теорія, досвід практика».

У роботі Круглого столу взяв участь заступник директора соціологічної служби Центру Разумкова Михайло Міщенко, який виступив з доповіддю «Релігія і Церква в українському суспільстві».

У своїй доповіді М. Міщенко виклав основні результати загальнонаціонального соціологічного дослідження, проведеного соціологічною службою Центру Разумкова у березні 2016р. за підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні.

Зокрема, було зазначено, що рівень декларованої релігійності українського суспільства залишається високим. На час проведення опитування віруючими визнали себе 70% громадян (проти 76% у 2014р.).

Число громадян, які відвідують релігійні служби, зібрання, служіння, збільшилося з 49% у 2000р. до 58% у 2016р. Водночас, частота відвідувань релігійних служб практично не змінилася. Частіше, ніж раз на тиждень їх відвідували лише 2% серед усіх громадян України, раз на тиждень — 10%, раз на місяць — 10%.

За показником довіри Церква продовжує утримувати першу позицію серед суспільних і політичних інститутів. Однак, високий рівень довіри до Церкви є, швидше, відображенням ставлення до релігії та її потенційної ролі у суспільстві, ніж відображенням ставлення до представників церкви.

За останні два роки дещо зменшилося число громадян, упевнених, що в сучасному українському суспільстві Церква відіграє позитивну роль: наразі так думають 46% опитаних, тоді як у 2014р. — 53%.

Така динаміка оцінок діяльності Церкви може бути пов'язана з тим, що Церква, на думку громадян, недостатньо активна у сфері соціального служіння. 47% респондентів погоджуються з тим, що релігійні організації беруть слабку участь у соціальній роботі (наданні допомоги нужденним, інвалідам, хворим, літнім людям), не згодні з цим лише 32% опитаних.

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ЕКОНОМІЧНИХ І ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА РАЗУМКОВА

Адреса: 01015, Україна, Київ, вул. Лаврська, 16
Телефон: (044) 201-11-98, факс: (044) 201-11-99
Зворотній зв'язок: newsletter@razumkov.org.ua